

**Аналіз**  
**регуляторного впливу проекту наказу Міністерства оборони України**  
**“Про затвердження Інструкції про порядок прийняття на озброєння**  
**(постачання) Збройних Сил України зразків озброєння та військової**  
**техніки, які розроблені (модернізовані) підприємствами України в**  
**ініціативному порядку”**

**1. Визначення проблеми, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання**

Низька забезпеченість сучасними зразками (системами, комплексами) озброєння та військової техніки (далі – ОВТ) підтверджується надто мінімальною для досягнення достатнього рівня боєздатності ЗС кількістю запланованих заходів в затверджених державних програмах розвитку ОВТ. В доповнення, недостатній рівень їх фінансування.

З іншого боку, такий стан фінансування заходів із забезпечення Збройних Сил (далі – ЗС) України ОВТ, які практично в цілому розміщуються в замовленнях на підприємствах оборонно-промислового комплексу України не дає можливості до розвитку вітчизняної оборонної промисловості. З 2007 року в оборонно-промисловому комплексі України проводяться реформи, направлені на пошук інших шляхів створення, освоєння та виробництва існуючих і нових видів продукції оборонного призначення: зміна форми власності, перевід частки виробництва на випуск цивільних товарів (диверсифікація), пошук інших замовників ОВТ, у тому числі, за кордоном, залучення недержавних інвестицій.

Тому враховуючи сучасні тенденції до обмеження бюджетних витрат на розвиток ОВТ та оборонної промисловості, можливість використання наявних спроможностей (розробок) українських виробників продукції оборонного призначення (далі – підприємства України), забезпечення ЗС України на сучасному етапі може здійснюватись за рахунок прийняття на озброєння зразків ОВТ, які розроблені (модернізовані) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти.

Видання наказу Міністерства оборони (далі – МО) України “Про затвердження Інструкції про порядок прийняття на озброєння (постачання) Збройних Сил України зразків озброєння та військової техніки, які розроблені (модернізовані) підприємствами України в ініціативному порядку” здійснюється відповідно до частини першої статті 10 Закону України “Про Збройні Сили України” (зі змінами), підпунктів 33, 89 пункту 4 Положення про Міністерство оборони України, затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 406, та на виконання пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 року № 120 “Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції”

Відповідно до Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 р. № 120, підставою для забезпечення зразком ОВТ є прийняття його на озброєння (постачання) (далі – прийняття на озброєння) за рахунок прийняття рішення про забезпечення розробленим (модернізованим)

зразком державного замовника шляхом видання відповідного правового акта органом, який раніше прийняв рішення про його розроблення (модернізацію). Видання такого акта передбачає проведення комплексу заходів направлених на підготовку та прийняття обґрунтованого рішення, а саме: планування розвитку ОВТ, прийняття рішення про розроблення (модернізацію) зразка ОВТ, розроблення (модернізація) зразка ОВТ за вимогами державного замовника, підготовка проекту рішення та видання акта про прийняття його на озброєння.

Планування розвитку ОВТ для потреб ЗС здійснюється в межах сформованої в Україні системи державного оборонного планування за рахунок опрацьованої низки нормативно-правових актів та формування на їх основі концепцій, програм, бюлетенів і планів довгострокового, середньострокового, короткострокового характеру. Разом з цим, порядок розроблення (модернізації) продукції оборонного призначення, у тому числі зразків ОВТ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 р. № 120, а також врегульовується іншими нормативно-правовими актами, які встановлюють правові та економічні засади формування і виконання державного оборонного замовлення (далі – ДОЗ) в частині, що стосується, а також міждержавними стандартами "Системы разработки и поставки на производство военной техники" (далі – СРПП).

Затверджений порядок забезпечення ЗС України передбачає прийняття на озброєння зразків ОВТ на підставі результатів дослідно-конструкторських робіт з їх розробки (модернізації), які виконуються в межах ДОЗ на замовлення (за вимогами) МО України. Алгоритм реалізації інших напрямів забезпечення ЗС чітко не визначений.

## **2. Цілі державного регулювання**

Видання регуляторного акта здійснюється з метою можливості реалізації в МО України механізму прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти, який розширює сучасні можливості забезпечення ЗС України зразками ОВТ. Механізм базується на встановленій в Україні моделі прийняття на озброєння ЗС нових зразків ОВТ з урахуванням встановлених обмежень.

Основними цілями державного регулювання є:

встановити вимоги стосовно порядку проведення заходів направлених на формування обґрунтованих пропозицій щодо прийняття на озброєння ЗС України зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти;

визначити основних учасників робіт, їх завдання і порядок взаємодії при організації та виконанні визначених заходів;

визначити перелік та зміст документів, що опрацьовуються за етапами робіт.

## **3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення визначених цілей**

Під час розробки проекту регуляторного акта було розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей:

*1. Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін.*

У разі залишення ситуації без змін можливе лише часткове досягнення

визначених цілей забезпечення ЗС України в межах виділених державних фінансових ресурсів на розвиток ОВТ. На сьогоднішній день під час прийняття на озброєння ЗС України зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) в ініціативному порядку за власні обігові кошти, використовуються положення встановленого порядку розроблення нових видів продукції оборонного призначення, який в цілому не відповідає завданням, що необхідно вирішувати. Такий стан справ може призвести до ускладнень у подальшій експлуатації зразка ОВТ або зловживань при прийнятті рішень щодо забезпечення такими зразками ЗС.

Відсутність чітких вимог до порядку прийняття на озброєння ЗС України зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) в ініціативному порядку за власні обігові кошти, може призвести до:

- підвищення ризику прийняття на озброєння зразків ОВТ, які не відповідають потребам ЗС України та встановленим в МО України вимогам;

- неефективного використання фінансових ресурсів за відсутності чіткого переліку заходів та завдань на етапах їх виконання;

- ускладнень при подальшій експлуатації зразка та недостатнього рівня виконання покладених на його завдань за причини низького обґрунтування заходів з прийняття на озброєння зразка ОВТ;

- недотримання вимог національних та міждержавних стандартів, діючих нормативно-правових актів на інших стадіях життєвого циклу зразка ОВТ;

На підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що від такої альтернативи необхідно відмовитися, оскільки стан забезпеченості зразками ОВТ потребує засобів, які б забезпечили ефективний розвиток ЗС України та їх складових.

## *2. Внесення змін до існуючих регуляторних актів.*

Нормативно-правова база, яка використовується для вирішення питання прийняття на озброєння зразків ОВТ, відноситься до сфери врегулювання правових засад та визначення порядку планування і формування ДОЗ, як засобу розподілу державних коштів для задоволення потреб забезпечення національної безпеки і оборони, а також встановлення механізму розроблення, освоєння та випуску нових видів (зразків) продукції оборонного призначення в частині виконання заходів ДОЗ.

В той же час, інші нормативно-правові акти, які визначають можливі алгоритми проведення заходів, що направлені на формування обґрунтованих пропозицій стосовно прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) за інших умов, в Україні відсутні.

Отже з цього випливає, що запровадження такої альтернативи є недоцільним.

## *3. Прийняття нового регуляторного акта шляхом видання наказу Міністерства оборони України.*

Цей регуляторний акт відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Аргументами щодо переваги цього способу є:

- забезпечення єдиного для всіх учасників процесу порядку дій;

- зниження ризику виникнення корупційних дій при прийнятті рішень;

- забезпечення достатнього рівня обґрунтувань на всіх етапах прийняття рішень за рахунок проведення відповідних заходів та опрацювання низки

документів, що підтверджують потребу, відповідність зразка встановленим вимогам, а також якість розробки (модернізації) тощо;

уточнення умов бойового застосування, питань подальшої експлуатації і обслуговування зразка ОВТ.

Затвердження такого регуляторного акта дозволить розширити можливості щодо забезпечення зразками ОВТ вітчизняного виробництва, починаючи з дня його прийняття та дасть змогу керівникам МО України належним чином реалізувати єдину державну політику щодо розвитку ЗС України з урахуванням їх перспективи.

#### **4. Механізми та заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми**

Проектом цього регуляторного акта передбачено затвердження “Інструкції про порядок прийняття на озброєння (постачання) Збройних Сил України зразків озброєння та військової техніки, які розроблені (модернізовані) підприємствами України в ініціативному порядку”. Для розв'язання зазначених проблем інструкцією передбачається проведення заходів за етапами:

оцінка доцільності проведення заходів з підготовки до прийняття на озброєння зразка ОВТ, на якому виконуються такі завдання: попередня оцінка відповідності тактико-технічних характеристик запропонованого зразка ОВТ встановленим МО України вимогам до нього або системи (комплексу) ОВТ, в якій він буде застосовуватись, аналіз фінансових та інших показників цього зразка, а також вивчення процесу розроблення (модернізації) запропонованого зразка ОВТ;

обґрунтування можливості прийняття на озброєння зразка ОВТ завданнями якого є: організація проведення додаткових робіт з урахуванням, що процес розроблення (модернізації) зразка ОВТ має відповідати вимогам стандартів СРПП з обов'язковим проведенням державних випробувань. Необхідність виконання заходів запланованих на етапах дослідно-конструкторської роботи з розроблення (модернізації) зразка ОВТ призводить до зниження ризиків отримання негативних результатів та підтверджується тривалим досвідом застосування, як в Україні, так і в інших країнах світу;

підготовка рішень та прийняття на озброєння ЗС України зразка ОВТ.

За кожним етапом на основі опрацьованих та документально оформлених обґрунтованих пропозицій посадовими особами приймаються рішення за визначеними завданнями.

Впровадження цього регуляторного акта буде здійснюватись за рахунок використання положень зазначеної інструкції посадовими особами структурних підрозділів МО України, Генерального штабу ЗС України, інших органів військового управління, організацій, установ, військових частин ЗС України, що задіяні в цьому процесі, а також суб'єктами господарювання та іншими організаціями незалежно від форм власності, які мають ліцензії для проведення зазначених видів робіт.

Положення регуляторного акта не суперечать діючому законодавству України та є механізмом реалізації існуючих принципів забезпечення зразками ОВТ, що використовуються в Україні та інших країнах світу.

## 5. Можливість досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вимоги, що встановлені актом, є простими для їх виконання. Для їх реалізації не потрібні додаткові кошти з Державного бюджету України. Негативних обставин, які можуть впливати на виконання вимог регуляторного акта, немає. Запровадження наказу виключає настання будь-якої шкоди в разі його реалізації. Контроль за виконанням вимог акта здійснюватиметься в установленому порядку в межах виконання посадовими особами своїх обов'язків при погодженні та затвердженні документів, які оформлюються.

У разі прийняття регуляторного акта не вбачається перешкод для забезпечення всіх можливостей, спрямованих на досягнення визначених цілей.

## 6. Очікувані результати від прийняття регуляторного акта. Аналіз вигод та витрат

Вигоди	Витрати
<b>Сфера інтересів держави</b>	
<p>1. Підвищення ймовірності реалізації державних цільових оборонних програм розвитку ОВТ ЗС України за рахунок скорочення окремих заходів з розроблення (модернізації) зразків ОВТ та зменшення видатків з боку МО України на їх проведення.</p> <p>2. Збільшення кількості зразків, якими забезпечується ЗС України.</p> <p>3. Збільшення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів за рахунок розвитку підприємств оборонно-промислового комплексу України</p>	<p>1. Додаткові витрати державного та місцевих бюджетів не виникатимуть</p>
<b>Сфера інтересів суб'єктів господарювання</b>	
<p>1. Збільшення прибутку за рахунок розширення переліку вітчизняних споживачів продукції оборонного призначення створеної в Україні.</p> <p>2. Економічний та технологічний розвиток підприємств України.</p> <p>3. Обізнаність підприємств України щодо розвитку зразків ОВТ для потреб ЗС України</p>	<p>1. Витрати на розробку (модернізацію) зразків ОВТ будуть реалізовуватись в межах фінансових ресурсів запланованих на розвиток суб'єктів господарювання</p>
<b>Сфера інтересів громадян</b>	
<p>1. Покращення економічної та соціальної сфер в наслідок розвитку підприємств України та забезпечення національної безпеки і територіальної цілісності України</p>	<p>1. Витрат та негативних результатів у громадян від прийняття та застосування регуляторного акта не вбачається</p>

## 7. Строк дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта не обмежений в часі, оскільки відносини пов'язані з проведенням заходів з обґрунтування пропозицій щодо

прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти, мають перманентний характер. В разі потреби до нього можуть бути внесені зміни та доповнення в порядку, встановленому законодавством України.

## **8. Показники результативності регуляторного акта**

Виходячи з цілей державного регулювання, які визначені у другому розділі Аналізу регуляторного впливу визначеного проекту наказу МО України, для відстеження результативності цього регуляторного акта пропонуються такі показники:

*Статистичні показники:*

кількість прийнятих на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти;

кількість розглянутих пропозицій стосовно прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти;

відношення кількості виконаних заходів з прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти, що не входять до державних цільових програм розвитку ОВТ ЗС України, до кількості запланованих програмних заходів з розвитку ОВТ;

відношення кількості виконаних заходів з прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти, що відповідають запланованим в державних цільових програмах розвитку ОВТ ЗС України, до загальної кількості запланованих програмних заходів з розробки ОВТ.

*Показники соціологічних опитувань:*

кількість випадків недотримання державними органами, іншими суб'єктами, що впроваджують цей акт, його основних положень;

відношення кількості підприємств України, продукція яких розглядалась для прийняття на озброєння зразків ОВТ, розроблених (модернізованих) підприємствами України в ініціативному порядку за власні обігові кошти, до загальної кількості підприємств оборонно-промислового комплексу України.

Прогнозні значення статистичних показників можуть бути розраховані після впровадження цього регуляторного акта.

## **9. Заходи, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта**

Після видання наказу та затвердження інструкції, відстеження його результативності буде здійснювати Міністерство оборони України.

Строки відстеження:

базове відстеження – буде здійснюватись під час надходження зауважень і пропозицій до регуляторного акта та його аналізу до моменту набуття чинності цим документом;

повторне відстеження – планується здійснити через рік після набуття чинності регуляторним актом;

періодичне – планується проводити через кожні три роки з дня закінчення виконання заходів з повторного відстеження та з метою подальшого удосконалення наказу.

У разі виявлення за результатами відстеження не врегульованих і проблемних питань, буде розглядатись можливість внесення відповідних змін до наказу.

Під час відстеження результативності регуляторного акта будуть використовуватися:

дані річних звітів (донесень), інших матеріалів про виконання планів і державних програм у частині, що стосується забезпечення замовленнями розроблення (модернізації) ОВТ та їх закупівлі, структурних підрозділів МО України та Генерального штабу ЗС України, інших органів військового управління (центральної служби забезпечення) ЗС України;

матеріали перевірок органів фінансового контролю та аудиту МО України, а також дані інвентаризацій органів військового управління (центральної служби забезпечення) ЗС України;

результати опитування підприємств України, які створюють продукцію оборонного призначення для потреб ЗС України.

Начальник Центрального науково-дослідного інституту  
озброєння та військової техніки Збройних Сил України  
полковник

І.Б.ЧЕПКОВ